מהדורה למורה – הצביון הדתי ביישוב היהודי

- מטרה: תרגול מושגים, ציר זמן, דמויות, סיבה ותוצאה וניתוח מקור ביחידה "הצביון הדתי ביישוב היהודי".
- זמן מומלץ: 30 דקות
- מסלול: עולים · חט"ב · תיכון
- הפעילות באתר: https://historia-et-hachadasha.sites.tab.bot/yechida-tzivyon.html

הנחיות להפעלה

- הדף מבוסס על תוכן עמוד היחידה באתר (מושגים, ציר זמן, דמויות, מקורות).
- לוודא: פולמוס השמיטה הראשון – תרמ"ט 1888–1889
- לוודא: הרב קוק עלה ליפו ב-1904
- לוודא: ייסוד 'הקיבוץ הדתי' – 1935; עלייה לקרקע של טירת צבי – 1937
- לוודא: שנות חייו של הרב יעקב מאיר 1856–1939
- לוודא: שמואל חיים לנדאו 1892–1928
- לוודא: מכתב הסטטוס קוו – יוני 1947, נוסח הסעיפים מעובד
- בגרסה זו: שפה פשוטה ומשפטים קצרים, ומילון קטן בתחילת הדף. מומלץ לעבור על המילון יחד לפני התרגול.

מפתח תשובות

קוראים ומבינים

#	תשובה
1	לא נכון – השנה הנכונה: 1909–1910
2	נכון
3	נכון
4	לא נכון – השנה הנכונה: 1947
5	נכון
6	נכון

בוחרים תשובה

#	תשובה
1	ג – הקהילות היהודיות שחיו בארץ לפני העליות הציוניות, ברובן דתיות, בערי הקודש.
2	א – הציבור היהודי שהתיישב בארץ מ-1882 ואילך מתוך מטרה לבנות חיים לאומיים חדשים.
3	ב – כספי תרומות מהתפוצות שחולקו לתושבי היישוב הישן, בעיקר ללומדי תורה.

מי זה?

#	תשובה
1	ב – הרב הראשי האשכנזי הראשון; גישה מקרבת לחלוצים
2	ד – הרב הראשי הספרדי הראשון (הראשון לציון) מ-1921
3	א – מייסד תנועת 'המזרחי'
4	ג – מהוגי 'הפועל המזרחי' ורעיון 'תורה ועבודה'

סדר הזמן

#	תשובה
1	ראשית העלייה הראשונה והקמת המושבות הראשונות
2	שנת השמיטה תרס"ט–תר"ע; הרב קוק תומך ב'היתר המכירה'
3	נוסדת תנועת 'הפועל המזרחי' – 'תורה ועבודה'
4	מכתב הסטטוס קוו לאגודת ישראל

כותבים

#	תשובה
—	3 משפטים קצרים; 2 מילים מהמילון.

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

הצביון הדתי ביישוב היהודי – דף תרגול

קראו את המשפטים הקצרים. אחר כך ענו על השאלות.

מילון קטן – מילים חשובות

מילה		הסבר פשוט
היישוב הישן		הקהילות היהודיות שחיו בארץ לפני העליות הציוניות, ברובן דתיות, בערי...
היישוב החדש		הציבור היהודי שהתיישב בארץ מ-1882 ואילך מתוך מטרה לבנות חיים לאומיים...
החלוקה		כספי תרומות מהתפוצות שחולקו לתושבי היישוב הישן, בעיקר ללומדי תורה.
היתר המכירה		מכירה סמלית של קרקע לנוכרי בשנת שמיטה כדי לאפשר עיבוד חקלאי.
המזרחי		תנועת הציונות הדתית שנוסדה ב-1902.
תורה ועבודה		סיסמת 'הפועל המזרחי' – שילוב שמירת מצוות עם עבודה ובניין הארץ.

חלק א' – קוראים ומבינים

סמנו: נכון או לא נכון.

#	משפט	נכון	לא נכון
1	בשנת 1912: שנת השמיטה תרס"ט–תר"ע; הרב קוק תומך ב'היתר המכירה'.	○	○
2	היו ויכוחים על שבת, כשרות וחינוך.	○	○
3	החלוצים בנו מושבות וקיבוצים חדשים.	○	○
4	בשנת 1937: מכתב הסטטוס קוו לאגודת ישראל.	○	○
5	לפני הציונות גרו בארץ יהודים דתיים ביישוב הישן.	○	○
6	ב-1921 קמה הרבנות הראשית.	○	○

חלק ב' – בוחרים תשובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה פירוש המושג "היישוב הישן"?

(א) הציבור היהודי שהתיישב בארץ מ-1882 ואילך מתוך מטרה לבנות חיים לאומיים חדשים.

(ב) המוסד הדתי העליון של היהודים בארץ, שהוקם ב-1921, עם רב ראשי אשכנזי וספרדי.

(ג) הקהילות היהודיות שחיו בארץ לפני העליות הציוניות, ברובן דתיות, בערי הקודש.

2. מה פירוש המושג "היישוב החדש"?

(א) הציבור היהודי שהתיישב בארץ מ-1882 ואילך מתוך מטרה לבנות חיים לאומיים חדשים.

(ב) תנועה חרדית שנוסדה ב-1912 ולא הצטרפה להסתדרות הציונית.

(ג) קיבוץ המשלב חיי שיתוף ועבודה חקלאית עם שמירת תורה ומצוות.

3. מה פירוש המושג "החלוקה"?

(א) תנועה חרדית שנוסדה ב-1912 ולא הצטרפה להסתדרות הציונית.

(ב) כספי תרומות מהתפוצות שחולקו לתושבי היישוב הישן, בעיקר ללומדי תורה.

(ג) הציבור היהודי שהתיישב בארץ מ-1882 ואילך מתוך מטרה לבנות חיים לאומיים חדשים.

חלק ג' – מי זה?

התאימו: שם ← מה הוא עשה.

#		אות	
1	הרב אברהם יצחק הכהן קוק	____	א. מייסד תנועת 'המזרחי'
2	הרב יעקב מאיר	____	ב. הרב הראשי האשכנזי הראשון; גישה מקרבת לחלוצים
3	הרב יצחק יעקב ריינס	____	ג. מהוגי 'הפועל המזרחי' ורעיון 'תורה ועבודה'
4	שמואל חיים לנדאו	____	ד. הרב הראשי הספרדי הראשון (הראשון לציון) מ-1921

חלק ד' – סדר הזמן

מספרו 1–4: מה היה ראשון? מה היה אחרון?

מספר	שלב
____	ראשית העלייה הראשונה והקמת המושבות הראשונות
____	נוסדת תנועת 'הפועל המזרחי' – 'תורה ועבודה'

מספר	שלב
____	מכתב הסטטוס קוו לאגודת ישראל
____	שנת השמיטה תרס"ט–תר"ע; הרב קוק תומך ב'היתר המכירה'

חלק ה' – כותבים

כתבו 3 משפטים קצרים על "הצביון הדתי ביישוב היהודי". השתמשו ב-2 מילים מהמילון.

- משפט 1: מתי ואיפה?
- משפט 2: מה קרה?
- משפט 3: מה חשוב בזה?

✂️ **כרטיס יציאה**

מילה חדשה בעברית:

דבר אחד שהבנתי:

איך הרגשתי? 😀 🙂 😐